

DOI: 10.34015/2523-4552.2022.3.05

УДК 349.42

*Псутурі Б. Д.,
аспірант кафедри аграрного,
земельного та екологічного права
ім. академіка В.З. Янчука
НУБіП України
ORCID: 0000-0002-1532-3668*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА В УКРАЇНІ ТА ГРУЗІЇ

У статті з'ясовано пріоритетні напрямком розвитку аграрного сектору економіки як Грузії так і України. Проведено порівняльно-правовий аналіз законодавства в частині регулювання виробництва органічної продукції рослинництва в Україні та Грузії. Запропоновано рекомендації щодо імплементації норм з грузинського законодавства у вітчизняне з метою вдосконалення останнього.

Ключові слова: виробництво органічної продукції рослинництва, органічне виробництво, сільськогосподарське виробництво, фермерське господарство.

Постановка проблеми. Розвиток органічного виробництва є особливо важливим та перспективним для аграрного сектору економіки України в контексті сталого розвитку, зокрема забезпечення продовольчої безпеки, здорового харчування та збереження навколишнього природного середовища. За оцінками спеціалістів органічне виробництво в Україні має значний потенціал, та проголошено одним з пріоритетних напрямків розвитку аграрної політики держави. Зокрема, відповідно до Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 р. № 275-р [1], «Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018-2020 роки», затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів

України від 13.09.2017 № 664-р. [2] та «Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року», затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1437-р [3] передбачено стимулювання збільшення площі сільськогосподарських угідь, на яких вирощується та/або виробляється органічна сільськогосподарська продукція, збільшення площі спеціальних сировинних зон та стимулювання переходу фермерських господарств на виробництво органічної продукції. Зазначені тенденції повною мірою відповідають міжнародним пріоритетним напрямкам розвитку аграрної сфери в контексті сталого розвитку, адже, як зазначає Носік В.В., «в умовах глобальних кліматичних змін на всіх континентах Планети Земля держави-члени ООН

визнають органічне виробництво як один з ключових напрямів розвитку світового сільського господарства» [4, с. 36-37].

З огляду на зазначене актуальним є дослідження зарубіжного досвіду та врахування його у вітчизняній практиці правового регулювання сучасних аграрних відносин. Для проведення порівняльного аналізу обрано законодавство Грузії як однієї із пострадянських країн, яка має схоже історичне минуле з Україною. Незважаючи на складний перехід до ринкової економіки, який супроводжувався реформуванням аграрних та земельних відносин, в даний час Грузія є однією з найвідкритіших країн з найпростішими умовами ведення бізнесу в субрегіоні і з економічним зростанням, що зберігається, хоча і є нестабільним [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В юридичній літературі питанням правового регулювання органічного сільськогосподарського виробництва присвячено значна частина досліджень. Зокрема, варто звернути увагу на роботи О.В. Гафурової, В.М. Єрмоленка, Т.В. Курман, С.І. Марченко, В.В. Мельник, Д.С. Піддубної, А.М. Статівки, В.Ю. Уркевича, М.В. Шульги та інших вчених, які висвітлювали правові питання ведення органічного сільськогосподарського виробництва. Разом з тим, питанням правового регулювання саме виробництва органічної продукції рослинництва не достатньо приділялось уваги. Так само не було предметом дослідження аграрне законодавство Грузії, як найближчої до нашої держави країни, значна доля економіки якої припадає на виробництво продукції рослинництва (особливо виноробної та виноградної продукції)

та яка знаходиться на межі між Азією та Європою та входить до Центрально-Азійського регіону економічного співробітництва (надалі - ЦАРЕС).

Джерельною базою для проведення дослідження стали нормативно-правові акти України та Грузії в сфері органічного сільськогосподарського виробництва.

Постановка завдання. З огляду на зазначене, метою даної статті визначено порівняльний аналіз правового регулювання органічного рослинництва в Україні та Грузії, зокрема на прикладі Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» та Закону Грузії «Про здійснення біологічного сільськогосподарського виробництва» від 25 липня 2006 року, формулювання пропозицій, спрямованих на оптимізацію та вдосконалення законодавства України в досліджуваній сфері.

Виклад основного матеріалу. Насамперед необхідно зазначити, щодо термінологічних розбіжностей у застосуванні терміну «органічний». Це пояснюється, в тому числі, неоднаковим його трактуванням різними мовами. Зокрема, у Франції та Італії аналогом нашого «органічний» є «biologique» «biologica», у Польщі та Швеції використовуються терміни «ecologiczne» та «ecologisk» відповідно, а Англії - «organic» [6, с. 12], що є найбільш еквівалентним до дефініції, яка вживається в аграрному законодавстві України. Законодавство Грузії використовує терміни біологічний та органічний.

В законодавстві обох країн органічне сільськогосподарське вироб-

ництво визначено як пріоритетний напрямок розвитку аграрної сфери економіки, регламентується на рівні законів, та розглядається як одна із складових безпечності сільськогосподарської продукції.

Основними законодавчими актами, які регулюють правові засади виробництва органічної продукції (в тому числі органічної продукції рослинництва) в Грузії є Кодекс харчової/кормової безпеки, ветеринарії та захисту рослин від 8 травня 2012 року №6155-Іс. та Закон Грузії «Про здійснення біологічного сільськогосподарського виробництва» від 25 липня 2006 року №3511-ЇІ.

Структурно зазначений Закон складається з преамбули та 9 глав, які включають 18 статей, в тому числі перехідні та заключні положення. В зазначеному Законі умовно можна виділити три частини: загальну, основну та заключну. В загальній частині (Глава 1) визначено мету, завдання та сферу застосування закону, правові засади біологічного виробництва та тлумачення основних понять. Основна частина регламентує правові засади біовиробництва в галузі рослинництва, правила виробництва, переробки, зберігання, транспортування та реалізації біопродукції, сертифікації, імпорту та маркування біопродукції, юридичну відповідальність за порушення законодавства в сфері біовиробництва (Глави 2-8). В заключній частині (Гл. 9) врегульовано набуття чинності нормативно-правовим актом, першочергові заходи, зумовлені прийняттям Закону та особливості його застосування у перехідний період.

За повнотою викладення правових норм більшість статей зазначеного Закону має бланкетний хара-

ктер та відсилає до міжнародно визнаних санітарно-гігієнічних правил, норм та гігієнічних норм, що діють у Грузії, стандартів біологічного виробництва та стандартів біопродукції. Умови та підстави ведення біологічного рослинництва деталізовано у Постанові уряду Грузії № 198 від 30 липня 2013 р. «Про біопродукцію» [7].

Законодавство України про органічне рослинництво представлено Законом України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» [8] та значною кількістю підзаконних нормативно-правових актів, які прийняті на його виконання. За структурою та змістом Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» більш детально регламентує відносини в сфері виробництва органічної сільськогосподарської продукції. Зокрема, Закон містить окремі розділи, присвячені правам та обов'язкам суб'єктів ринку органічної продукції, загальним засадам державного регулювання у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, повноваженням органів виконавчої влади, що здійснюють державне управління та регулювання у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції та державному контролю (нагляду) у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції. Водночас, на відміну від законодавства Грузії в ньому відсутній розділ, присвячений питанням імпорту органічної продукції, що не відповідає Регламенту Ради (ЄС) №834/2007. Як зазначає О.В. Гафуро-

ва, з метою адаптації національного законодавства до законодавства ЄС в зазначеній сфері, необхідно встановити основні засади регулювання імпорتنих операцій із органічною продукцією на рівні закону [9, с. 280].

З аналізу термінологічного апарату, який наведено у ст. 4 Закону Грузії «Про здійснення біологічного сільськогосподарського виробництва», можна зробити висновок, що до основних об'єктів правовідносин, що виникають в сфері біологічного виробництва, віднесено біовиробництво, біологічне землеробство, біопродукцію та екосистему. На особливу увагу заслуговує закріплення в зазначеному Законі поняття біологічного землеробства як упорядкованої системи сільськогосподарських операцій, яка включає методи планування, управління та виробництва продукції, яка сприяє взаємозалежності живих організмів навколишнього природного середовища при збереженні природного балансу. Слід зазначити, що ні в Законі України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» ні в інших нормативно-правових актах України не міститься визначення біологічного землеробства, що є прогалиною, оскільки саме біологічне (або ж органічне) землеробство є основою органічного виробництва. В юридичній літературі звертається увага на важливе значення органічного землеробства у виробництві органічної продукції рослинництва та відмінності між органічним землеробством та органічним рослинництвом. Так, Н.В. Ільків [10, с. 302-321] зазначає, що термін «органічне рослинництво» з'явився в законодавстві нещодавно, а до того часу

поширеним було поняття «органічне землеробство». Водночас, вони не є тотожними, оскільки відповідно до ст. 1 Закону України Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» органічним рослинництвом є не лише органічне виробництво, яке пов'язане з вирощуванням культурних рослин, але й заготівля об'єктів рослинного світу. Сертифікація органічного виробництва серед іншого передбачає і оцінку придатності земель для органічного виробництва сільськогосподарської продукції. Тобто, органічне рослинництво є більш ширшим за змістом поняттям ніж органічне землеробство. Враховуючи те, що ведення органічного рослинництва щодо вирощування культурних рослин безпосередньо пов'язано з органічним землеробством, а в законодавстві України вживається термін «органічне землеробство» але не розкривається його поняття, вважаємо за доцільне закріпити в ст. 1 Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» визначення поняття «органічного землеробства» в основу якого може бути покладено поняття біологічного землеробства, що містить ст. 4 Закону Грузії «Про здійснення біологічного сільськогосподарського виробництва».

У ст. 4 Закону Грузії «Про здійснення біологічного сільськогосподарського виробництва» містяться дефініція стосовно сфери органічного виробництва та поняття «біопродукції» - це продукція, правила виробництва й подальшої переробки, зберігання, перевозки, упаковки, маркування та реалізації якої відпо-

відає вимогам стандарту біологічної продукції та на етикетці якої міститься знак чи напис підтверджуючи це. Відповідно до стандартів біопродукції Закон передбачає вимоги до виробництва та переробки наступних продуктів:

б.а) первинна (неперероблена) продукція садівництва та тваринництва, призначені для харчових цілей;

б.б) продукція переробки рослин та тварин, призначені для продовольства, які виробляються з одного чи декількох інгредієнтів рослинного або тваринного походження (сировини);

б.в) корма, комбікорма та інші продукти, вироблені для кормління тварин, не вказані в підпункті "б.а" цього пункту.

В ч. 1 ст. 1 Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» міститься подібне визначення «органічний харчовий продукт», який по змісту схожий з терміном «біопродукція» Закону Грузії «Про здійснення біологічного сільськогосподарського виробництва», але як ми можемо бачити в грузинському законі більш детально розписано, що саме входить до поняття «біопродукція». Натомість, в Законі України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» окремо наведені визначення про «органічне рослинництво», «органічне насіння і садивний матеріал», «органічне виробництво», «органічне виноробство», а також «суб'єкти ринку органічної продукції», чого немає в Законі Грузії «Про здійснення біологічного сільськогосподарського виробництва».

Правовим засадам виробництва органічної продукції рослинництва присвячена Глава II Закону Грузії «Про здійснення біологічного сільськогосподарського виробництва», яка має назву «Біовиробництво в рослинництві» та закріплює основні умови виробництва біопродукції. Конкретизація цих умов та відповідних заборон міститься в Постанові уряду Грузії «Про біопродукцію» від 30 липня 2013 р. № 198, в якій визначено правила ведення органічного землеробства, виробництва, переробки, маркування, розподілу, реалізації, а також добровільної сертифікації органічної продукції та пов'язаних із нею відносин.

У свою чергу в Законі України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» правове регулювання органічного виробництва регулюється в Розділі V під назвою «Органічне виробництво». Необхідно зазначити, що в українському Законі міститься окрема стаття, в якій перелічені галузі що входять до органічного виробництва, в тому числі і органічне рослинництво (ст. 13 Закону), на відміну від грузинського Закону, в якому подібна стаття відсутня. Детальні правила органічного виробництва та обігу органічної продукції рослинництва затверджено Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку (детальних правил) органічного виробництва та обігу органічної продукції» від 23 жовтня 2019 р. № 970.

Порівнюючи підстави та умови ведення органічного рослинництва в Грузії та Україні варто відзначити, що вони є подібними. Так, законодавство цих країн містить основну

вимогу до оператора, яка полягає у сертифікації органічного виробництва, регламентує особливості використання засобів захисту рослин та добрив, методи ведення сільськогосподарського виробництва, закріплює обов'язок дотримання сівозмін, заборони на використання культур та препаратів, отриманих методами генної інженерії та ін. (див. ст. 5 Закону Грузії «Про здійснення біологічного сільськогосподарського виробництва», ст. 14 Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції»). При цьому, в законодавстві Грузії заборона використання ГМО та інших речовин закріплена в законі, натомість в Україні такі заборони визначені на рівні підзаконного нормативно-правового акту (Постанова Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2019 р. № 970). Оскільки підзаконні акти мають прийматись на виконання закону, а права та обов'язки мають бути визначені саме в законодавчому акті, вважаємо доцільним доповнити ст. 14 Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» пунктом 3, в якому буде перелічено заборони, які накладаються при здійсненні органічного виробництва, взявши за основу ч. 4 ст. 5 Закону Грузії «Про здійснення біологічного сільськогосподарського виробництва».

Як уже зазначалось вище, в законодавстві Грузії та України розвиток органічного сільськогосподарського виробництва проголошується пріоритетним напрямком аграрного сектору економіки. В цій частині законодавство Грузії, на нашу думку, є

більш прогресивним, оскільки не лише декларується пріоритетність, як в законодавстві України, а прийнято спеціальну Програму сприяння біовиробництву (код программы: 31 05 14), затверджену Постановою уряду Грузії 12 липня 2022 р. № 358. Програма наразі діє в пілот-ному режимі, в 2022 році на її здійснення виділено з Державного бюджету Грузії 300 тис. ларі (\$112 тис.), а на 2023 р. фінансування програми зросте до 500 тис. ларі (\$186 тис.). При цьому «з урахуванням того факту, що підтримка органічного виробництва є одним із пріоритетів держави, у разі потреби буде розглянуто питання збільшення фінансування» [11].

Виконавцем програми є Агентство розвитку села а координатором Міністерство охорони навколишнього середовища і сільського господарства Грузії. Програма сприяння біовиробництву поширюється на дві категорії суб'єктів господарювання. До першої належать бенефіціари - громадяни Грузії, фізичні особи підприємці чи юридичні особи, зареєстровані в Грузії, які перебувають на етапі переходу на біовиробництво, і мають намір розпочати виробництво органічної продукції. Друга категорія це суб'єкти господарювання, які займаються виноградарством та бджільництвом. Програма сприяння біовиробництву передбачає напрямки, за якими компенсуються витрати та їх розмір. Згідно з чинними умовами програми, Агентство розвитку села відшкодовує бенефіціару 70% усіх витрат (але не більше 7 тис. ларі або \$2,6 тис.), пов'язаних із процесом отримання біосертифікату та консультаційного обслуговування за весь період. Якщо ж джерелом співфінан-

сування з боку бенефіціара будуть кошти, отримані від організації-донора, відшкодування становитиме не більше 40% (але не більше 4 тис. скриньок або \$1,5 тис.).

Суб'єктам господарювання, які займаються виноградарством та бджільництвом, крім зазначених витрат, відшкодовується частина витрат на придбання в процесі конверсії допущених в органічному виробництві органічних добрив та біопрепаратів проти захворювань і шкідників рослин, біопрепаратів для лікування бджіл, а також на аналіз меду та воску (ст. 5 Постановою уряду Грузії 12 липня 2022 р. № 358) [11].

В Україні державна підтримка виробників органічної сільськогосподарської продукції здійснюється відповідно до ст. 17² Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України». І передбачає виділення бюджетних субсидій з розрахунку на одиницю оброблюваних угідь та/або одну голову великої рогатої худоби; відшкодування до 30 відсотків вартості витрат на проведення сертифікації органічного виробництва; відшкодування до 30 відсотків вартості витрат на придбання дозволених для використання засобів захисту рослин та добрив, насіння, садивного матеріалу та кормів. У разі використання меліорованих земель, сільськогосподарським товаровиробникам може надаватися державна підтримка у вигляді бюджетної дотації, в тому числі на компенсацію вартості електроенергії, що витрачається для подачі води для поливу. Відшкодування здійснюється шляхом виплати бюджетної дотації на одиницю оброблюваних угідь. У Державному бюджеті України

2021 року були передбачені кошти на підтримку органічного виробництва. Але, відсутність відповідного порядку їх розподілу призвела до того, що на регіональному рівні так і не були створені комісії для формування отримувачів державної підтримки і багато областей просто не впроваджує у себе регіональні програми, що по суті, унеможливорює державну підтримку виробників органічної продукції [12; 13, с. 128–129]. На жаль, на сьогоднішній день ситуація не змінилася.

Висновки. Підсумовуючи все вищезазначене, можна дійти висновку, що пріоритетним напрямком розвитку аграрного сектору економіки як Грузії так і України є розвиток органічного сільськогосподарського виробництва. Законодавство Грузії та України про органічне сільськогосподарське виробництво є подібним, оскільки триває процес адаптації до законодавства Європейського Союзу. Водночас, окремі правові норми Закону Грузії «Про здійснення біологічного сільськогосподарського виробництва» можуть бути імплементовані до Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції», зокрема в частині органічного землеробства, імпорту органічної продукції, вимог до органічного сільськогосподарського виробництва. Крім того, вартим записання є досвід заохочення переходу на органічне сільськогосподарське виробництво. Це сприятиме вдосконаленню вітчизняного законодавства стосовно правового регулювання виробництва органічної продукції рослинництва.

Список використаних джерел

1. Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 р. № 275-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80#Text>
2. Про схвалення Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018-2020 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 № 664-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/664-2017-%D1%80#Text>
3. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1437-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1437-2015-%D1%80#Text>
4. Носік В. В. Теоретичні та законодавчі основи здійснення права на органічне виробництво в умовах реалізації цілей сталого розвитку до 2030 року в Україні. Органічне сільськогосподарське виробництво в Україні: правові засади ведення. Монографія. Харків: Юрайт, 2020. 308 с. С. 36-37.
5. Грузія. Перспективи інноваційної політики 2020: Восточная Европа и Южный Кавказ. URL: https://unece.org/sites/default/files/2021-09/RU-Sub-regional_Innovation_Policy_Outlook_2020_GEORGIA_CHAPTERS.pdf
6. Шкуратов О.І, Чудовська В.А., Вдовиченко А.В. Органічне сільське господарство: еколого-економічні імперативи розвитку: монографія. К.: ТОВ «ДІА», 2015. 248 с. С. 12.
7. Про біопродукцію. Постанова уряду Грузії №198 від 30 липня 2013 р. URL: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1978999?publication=0>
8. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: Закон України від 10.07.2018 р. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 36, ст. 275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text>
9. Гафурова О.В. Адаптація аграрного законодавства України до вимог ЄС у сфері органічного сільськогосподарського виробництва. Органічне сільськогосподарське виробництво в Україні: правові засади ведення: монографія; за заг. ред. проф. М.В. Шульги. Харків: Юрайт, 2020. С. 273-286.
10. Ільків Н.В. Основні напрями вдосконалення правового регулювання використання земель для ведення органічного землеробства. Achievements of Ukraine and the EU in ecology, biology, chemistry, geography and agricultural sciences : Collective monograph. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2021. 1163 p. С.302-321.
11. На підтримку фермерів, які переходять на біовиробництво, в держбюджеті Грузії 2023 року передбачено \$186 тисяч. URL: <https://east-fruit.com/uk/novyny/napidtrymku-fermeriv-yaki-perekhodyat-na-biovyrobnystvo-v-derzhbyudzheti-hruziyi-2023-roku-peredbacheno-186-tysyach/>
12. Мінекономіки заважає виробникам органічної продукції отримати держпідтримку. URL: <https://agropolit.com/blog/484-minekonomiki-zavajaye-virobnikam-organichnoyi-produktsiyi-otrimati-derjpidtrimku>
13. Марченко С.І. Правові проблеми державної підтримки органічного сільськогосподарського виробництва. Органічне сільськогосподарське виробництво в Україні: правові засади ведення: монографія; за заг. ред. проф. М.В. Шульги. Харків: Юрайт, 2020. С. 123-132

B. Psuturi, *post graduate student of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*

ORCID: 0000-0002-1532-3668

Legal regulation of the production of organic crop production in Ukraine and Georgia

The article clarifies the priority directions for the development of the agricultural sector of the economy of both Georgia and Ukraine. A comparative analysis of the legislation regarding the regulation of the production of organic plant products in Ukraine and Georgia was carried out. Recommendations regarding the implementation of norms from the Georgian legislation into the national legislation are provided, with the aim of improving the latter. The analyzed works of O.V. Gafurova, V.M. Yermolenko, T.V. Kurman, S.I. Marchenko, V.V. Melnyk, D.S. Piddubnoi, A.M. Stativky, V.Yu. Urkevycha, M.V. Shulga and other scientists who highlighted the legal issues of conducting organic agricultural production. The legislation of Georgia and Ukraine on organic agricultural production is similar, as the process of adaptation to the legislation of the European Union is ongoing. Thus, the legislation of these countries contains the main requirement for the operator, which consists in the certification of organic production, regulates the specifics of the use of plant protection products and fertilizers, methods of agricultural production, establishes the obligation to observe crop rotation, bans on the use of crops and drugs obtained by genetic engineering methods etc. In the legislation of Georgia and Ukraine, the development of organic agricultural production is declared a priority direction of the agrarian sector of the economy. In this part, the legislation of Georgia, in our opinion, is more progressive, since it not only declares priority, as in the legislation of Ukraine, but also adopts a special program for promoting bioproduction. At the same time, separate legal norms of the Law of Georgia "On Implementation of Biological Agricultural Production" can be implemented into the Law of Ukraine "On Basic Principles and Requirements for Organic Production, Circulation and Labeling of Organic Products", in particular in terms of organic farming, import of organic products, requirements for organic agricultural production. In addition, the experience of encouraging the transition to organic agricultural production is worth borrowing. This will contribute to the improvement of domestic legislation regarding the legal regulation of the production of organic crop production.

Keywords: *production of organic crop production, organic production, agricultural production, farming.*